

Sygn. akt I ACa 247/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Beata Kozłowska

Sędziowie: Roman Dziczek

del. Anna Strączyńska (spr.)

Protokolant: Konrad Stanilewicz

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2020 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Fundacji Pomocy Dłużnikom A. z siedzibą w Z. działającej w imieniu i na rzecz D. S.

przeciwko (...) Bank (...) spółce akcyjnej z siedzibą w W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 22 stycznia 2020 r., sygn. akt XXIV C 803/17

I. oddala apelację;

II. zasądza od Fundacji Pomocy Dłużnikom A. z siedzibą w Z. działającej w imieniu i na rzecz D. S. na rzecz (...) Bank (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 8100 zł (osiem tysięcy sto złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Anna Strączyńska Beata Kozłowska Roman Dziczek

Sygn. akt I ACa 247/20

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 31 lipca 2017 r., skierowanym przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W., Fundacja Pomocy Dłużnikom (...) z siedzibą w Z., działająca w imieniu i na rzecz D. S. wniosła

o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 07 sierpnia 2012 r. o nr (...), zaopatrzonego

w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 07 września 2012 r., nadaną przez referendarza sądowego Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w sprawie o sygn. akt XV GCo 76/12 oraz o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu.

W uzasadnieniu roszczenia powódka wskazała, że w dniu 07 sierpnia 2012 r. pozwana wystawiła względem konsumenta D. S. bankowy tytuł egzekucyjny nr (...), obejmujący wymagalne należności w wysokości 820.040,15 zł.

Postanowieniem Referendarza sądowego Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie XV Wydział Gospodarczy z dnia 07 września 2012 r., sygn. akt XV GCo 762/12 uwzględnił wniosek wierzyciela i w punkcie 1. nadał wskazanemu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności oraz w punkcie 2. zasądził od D. S. kwotę 127 zł tytułem kosztów postępowania. Powódka wskazała, że należność objęta bankowym tytułem egzekucyjnym wynika z zawartej przez D. S. z (...) Bank (...) S.A. (Bank (...) S.A.) umowy poręczenia z dnia 19 lutego 2008 r. dotyczącej umowy o kredyt nieodnawialny nr (...) z dnia 19 lutego 2008 r. Powódka zaprzeczyła zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, w szczególności zakwestionowała istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym, niebędącym orzeczeniem sądu. Nadto powódka podniosła zarzut braku wymagalności objętego tytułem egzekucyjnym roszczenia wskazując, że pozwany pomimo zamieszczenia w bankowym tytule egzekucyjnym wzmianki o wymagalności objętego tym tytułem roszczenia w żaden sposób nie udowodnił, aby roszczenie to faktycznie stało się wymagalne zarówno przed dniem wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, jak również przed dniem wystąpienia przez pozwanego z wnioskiem o nadanie temu tytułowi klauzuli wykonalności. Powódka wskazała również, że poręczenie cywilne nie jest czynnością bankową, tym samym pozwany nie był uprawniony do wystawienia przeciwko D. S. bankowego tytułu egzekucyjnego. Powódka zakwestionowała istnienie, wysokość i wymagalność kwot przedstawionych w bankowym tytule egzekucyjnym, wskazując, że tytuł ten został wydany z naruszeniem prawa oraz warunków umowy. Powódka twierdziła, że pozwany nie przedstawił w jaki sposób dokonała wyliczeń kapitału, jak też nie uzasadnił podstawy kwoty kapitału w oparciu, o którą naliczył odsetki, jak też bank nie uzasadnia i nie przedstawia okresu, za który naliczał odsetki oraz ich oprocentowania. W tym zakresie powódka przedstawiła własne wyliczenia. Powódka zakwestionowała także, że przed zawarciem umowy został doręczony wzorzec umowy, w tym ustalający sposób wyliczenia raty kredytu, co powinno skutkować uznaniem, że pozwany wskazał nieprawdziwe kwoty ewentualnego zadłużenia umownego. Ponadto powódka zakwestionowała umocowanie osoby, która wystawiła tytuł do dokonania czynności w imieniu banku, bowiem pozwany w postępowaniu klauzulowym przedstawił jedynie kopię odpisu z KRS. Nadto, w ocenie strony powodowej wskazane przepisy ustawy Prawo bankowe obowiązujące w dacie wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego są sprzeczne nie tylko z Konstytucją RP, ale także z prawem Unii Europejskiej.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Bank (...) w W. (poprzednio Bank (...) S.A. w W.) wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W piśmie procesowym z dnia 31 października 2018 r. powódka podniosła zarzut przedawnienia roszczenia stwierdzonego w tytule egzekucyjnym. Powódka wskazała, że na podstawie tytułu wykonawczego wystawionego względem pozwanego Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Piasecznie T. R. wszczął egzekucję przeciwko (...) Sp. z o.o., jednak nigdy nie prowadził jej w stosunku do D. S., co prowadzi do konkluzji powódki, iż roszczenie wynikające z bankowego tytułu egzekucyjnego jest przedawnione.

Wyrokiem z dnia 22 stycznia 2020 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo (punkt I) i ustalił, że powód przegrał proces w 100 % i obciążył go kosztami procesu, pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.

Powyższy wyrok zapadł w oparciu o następujące ustalenia i rozważania:

W dniu 19 lutego 2008 r. pozwany zawarł umowę o kredyt nieodnawialny nr (...) z (...) Sp. z o.o. mocą której pozwany udzielił kredytobiorcy kredytu w wysokości 5 000 000 zł, okres kredytowania wynosił do dnia 30 maja 2009 r. Zgodnie z postanowieniem pkt 13 lit b umowy kredytu jednym z zabezpieczeń spłaty kredytu było poręczenie według prawa cywilnego udzielone przez D. S.. Umowa została zmieniona m.in. Zmianą nr 1 oraz Zmianą nr 10, na mocy których m.in. wydłużono okres kredytowania do dnia 30 sierpnia 2010 r.

W dniu 19 lutego 2008 r. D. S. oraz pozwany zawarli umowę poręczenia. Zgodnie z postanowieniami umowy D. S. zobowiązał się wykonać na rzecz pozwanego zobowiązania wobec pozwanego wynikające z umowy o kredyt

nieodnawialny nr (...) w wysokości 5.000.000 zł, zawartej przez bank w dniu 19 lutego 2008 r. z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. na wypadek, gdyby kredytobiorca nie wykonał swoich zobowiązań, w sposób i w terminach określonych przez pozwanego w zawiadomieniu skierowanym do powoda. D. S. oświadczył, że znana mu jest treść umowy o kredyt oraz sytuacja majątkowa kredytobiorcy.

Pozwany uruchomił środki finansowe z umowy kredytu przekazując kredytobiorcy w dniu 20 lutego 2008 r. kwotę 1.813.237,20 zł, w dniu 18 maja 2011 r. kwotę 820.040,15 zł.

W dniu 04 stycznia 2010 r. D. S. złożył oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art. 97 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe w zakresie zobowiązań wynikających z umowy poręczenia do kwoty zadłużenia kredytobiorcy, ale nie wyższej niż 5.188.530,44 zł. Jednocześnie upoważnił pozwanego do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego do tej kwoty. W oświadczeniu zastrzeżono, że pozwany może wystąpić do sądu o nadanie klauzuli.

W dniu 18 kwietnia 2011 r. na mocy umowy ugody pozwany oraz (...) Sp. z o.o. w P. ustalili m.in., że kredytobiorca zobowiązuje się do spłaty kwoty w wysokości 820.040,15 zł według indywidualnego harmonogramu spłat, tj. w wysokości 600.000 zł do dnia 31 października 2011 r. oraz pozostała kwota w ostatnim dniu kredytowania. Spłata odsetek bieżących miała nastąpić do 5 dnia każdego miesiąca, odsetki karne płatne zaliczkowo w wysokości 3.000 zł miesięcznie począwszy od 05 maja 2011 r. Strony umowy o kredyt i umowy ugody potwierdziły, że zabezpieczenia spłaty zobowiązań wynikających z umowy o kredyt nieodnawialny (...) z dnia 19 lutego 2008 r. ostatnio zmienionej w dniu 04 stycznia 2010 r. stanowi m.in. poręcznie według prawa cywilnego powoda wraz z oświadczeniem poręczyciela o poddaniu się egzekucji w trybie art. 97 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe.

W dniu 18 kwietnia 2011 r. (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. podpisali „zmianę do umowy poręczenia z dnia 19 lutego 2008 r.”, na mocy której w celu zabezpieczenia wiarygodności banku z tytułu umowy ugody z dnia 18 kwietnia 2011 r. regulującej zasady spłaty wiarygodności banku wynikającej z tytułu niespłaconego kredytu nieodnawialnego udzielonego na mocy umowy o kredyt nieodnawialny nr (...) z dnia 19 lutego 2008 r. wraz z późn. zm. firmie (...) S. z o.o. z siedzibą w P., D. S. zobowiązał się względem kredytodawcy wykonać zobowiązanie za dłużnika na wypadek gdyby dłużnik tego zobowiązania nie wykonał, w sposób i w terminach określonych przez bank w żądaniu skierowanym do poręczyciela. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 1.595.200 zł do dnia 10 kwietnia 2015 r.

W piśmie z dnia 11 kwietnia 2012 r. pozwany w związku z upływem okresu kredytowania w dniu 10 kwietnia 2012 r. wezwał kredytobiorcę oraz D. S. do zapłaty kwoty 1.058.497,84 zł naliczonej do dnia 10 kwietnia 2012 r. w terminie 14 dni od dnia podjęcia korespondencji, wskazując, że na zadłużenie składają się następujące kwoty: 860.040,15 zł – kapitał wymagalny; 57.230,39 zł – odsetki umowne; 179.687,36 zł – odsetki karne, 1.539,94 zł – koszty. Nadto pozwany poinformował, że od dnia 11 kwietnia 2012 r. od kwoty kapitału wymagalnego naliczane są odsetki karne odpowiadające poczwórnej wysokości stopy procentowej LOMBARD ogłaszanej przez Narodowy Bank Polski, która na dzień 11 kwietnia 2012 r. wynosi 24%.

W piśmie z dnia 15 czerwca 2012 r. pozwany w związku z brakiem spłaty wezwał kredytobiorcę oraz D. S. do zapłaty kwoty 1.094.952,95 zł naliczonej do dnia 14 czerwca 2012 r. w terminie 14 dni od dnia podjęcia korespondencji, wskazując, że na zadłużenie składają się następujące kwoty: 860.040,15 zł – kapitał wymagalny; 57.230,39 zł – odsetki umowne; 216.042,47 zł – odsetki karne, 1.639,94 zł – koszty. Nadto pozwany poinformował, że od dnia 14 czerwca 2012 r. od kwoty kapitału wymagalnego naliczane są odsetki karne odpowiadające poczwórnej wysokości stopy procentowej LOMBARD ogłaszanej przez Narodowy Bank Polski, która na dzień 11 kwietnia 2012 r. wynosi 24%.

W dniu 07 sierpnia 2012 r. pozwany wystawił względem kredytobiorcy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. oraz poręczyciela D. S. bankowy tytuł egzekucyjny nr (...), obejmujący kapitał wymagalny

w wysokości 820.040,15 zł oraz odsetki umowne w wysokości 57.230,39 zł naliczone za okres od dnia 18 kwietnia 2011 r. do dnia 09 kwietnia 2012 r., odsetki karne

w łącznej wysokości 246.793,97 zł, na które składają się odsetki karne w wysokości 132.453,31 zł naliczone za okres od dnia 31 października 2011 r. do dnia 07 sierpnia 2012 r. oraz dalsze odsetki karne liczone od kwoty kapitału wymagalnego od dnia 08 sierpnia 2012 r. według poczwórnej wysokości stopy procentowej LOMBARD ogłaszanej przez Narodowy Bank Polski do dnia zapłaty, a także odsetki odroczone w wysokości 114.340,67 zł zgodnie z warunkami ugody § 3 pkt 1 lit f oraz opłaty

i koszty w wysokości 1.639,94 zł. Przedmiotowy bankowy tytuł egzekucyjny został wystawiony przez Prokurentów pozwanej G. M. i M. K., którzy w dacie wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego mieli umocowanie do jego wystawienia.

Pozwany wystąpił do Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie

z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności na bankowy tytuł egzekucyjny przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. oraz przeciwko D. S.. Postanowieniem Referendarza sądowego Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie XV Wydział Gospodarczy z dnia 07 września 2012 r., sygn. akt XV GCo 762/12, sprostowanym postanowieniem z dnia 05 lutego 2013 r. uwzględnił wniosek wierzyciela i w punkcie 1. nadał wskazanemu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności oraz w punkcie 2. zasądził od D. S. kwotę 127 zł tytułem kosztów postępowania.

Pozwany we wniosku nadanym w dniu 10 maja 2013 r. (pismo datowane na dzień 08 maja 2013 r.) wniósł do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym

w Piasecznie o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikom (...) Sp. z o.o.

z siedzibą w B. oraz przeciwko D. S..

Komornik sądowy zawiadomił dłużnika (...) Sp. z o.o. w P.

o wszczęciu egzekucji z wniosku pozwanego przeciwko dłużnikom L.-Dom Sp.

z o.o. z siedzibą w B. oraz przeciwko D. S.. Sprawa egzekucyjna toczyła się pod sygn. TR Km 1044/13.

Komornik sądowy zawiadomił dłużnika D. S. na adres ul. (...) w P. o wszczęciu egzekucji z wniosku pozwanego przeciwko dłużnikom (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. oraz przeciwko D. S.. Sprawy egzekucyjne toczyły się pod sygn. TR Km 1044/13.

Nad prowadzoną przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Piasecznie T. R. egzekucją z nieruchomości nadzór prowadził Sąd Rejonowy

w Piasecznie I Wydział Cywilny pod sygn. akt I Co 1967/13. Postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2017 r. Sąd ten przysądził nabycie prawa własności nieruchomości dłużników na rzecz ich nabywców.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o powołane wyżej dokumenty, których prawdziwość i wiarygodność nie była kwestionowana przez żadną ze stron, a Sąd nie znalazł podstaw, aby czynić to z urzędu.

W związku z powyższymi ustaleniami Sąd I instancji uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Podstawę prawną roszczenia stanowił art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., którego treść Sąd przypomniał. Do zdarzeń w rozumieniu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. zalicza się zjawiska i stany świata zewnętrznego (zdarzenia niezależne od woli stron) oraz objawy wewnętrznego życia stron (zdarzenia zależne od woli stron), z którymi przepisy prawa materialnego łączą wygaśnięcie zobowiązań albo które powodują niemożność egzekwowania świadczeń wynikających z tytułu egzekucyjnego. Wskazuje się na zdarzenia wywołujące na gruncie prawa cywilnego materialnego skutek wygaśnięcia zobowiązania jak np. spełnienie świadczenia, potrącenie, odnowienie, przyjęcie innego świadczenia przez wierzyciela w zamian za objęte tytułem, niemożność świadczenia, zwolnienie z długu. Jako przykładu skutku niemożności egzekwowania świadczenia wskazuje się np. przedawnienie, odroczenie terminu spełnienia świadczenia, rozłożenie świadczenia na raty (por. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 06 marca 2019 r., sygn. akt I ACa 692/18, LEX nr 2668078).

Sąd nie miał wątpliwości, że legitymacja formalna do popierania powództwa w imieniu i na rzecz D. S. nie była przez pozwanego kwestionowana. Fundacja Pomocy Dłużnikom A., działająca w zakresie swoich działań statutowych wystąpiła w imieniu D. S. za jego pisemną zgodą, co wypełnia dyspozycję art. 61 k.p.c.

Powód zakwestionował istnienie, wysokość i wymagalność kwot przedstawionych w bankowym tytule egzekucyjnym wystawionym przez pozwanego.

Analizując twierdzenia stron co do zarzutu o braku wymagalności roszczenia stwierdzonego w bankowym tytule egzekucyjnym, Sąd Okręgowy stwierdził, że

o wymagalności należności wynikającej z umowy kredytu świadczyła umowa ugody z dnia 18 kwietnia 2011 r., w której kredytobiorca przyznał, iż kredytodawcy przysługuje niesporna, wymagalna wierzytelność w kwocie 938.344,08 zł z tytułu niespłaconego kredytu nieodnawialnego. Sąd uznał zatem, że roszczenie jest wymagalne. D. S. odpowiada względem pozwanego za zobowiązania (...) Sp. z o.o. jako poręczyciel cywilny. Jednocześnie był on informowany o stanie zadłużenia kredytobiorcy.

Nieuzasadnione były też twierdzenia powoda, że poręczenie cywilne nie jest czynnością bankową. Twierdzenie to jest sprzeczne z art. 97 ustawy Prawo bankowe, który wprost zezwalał bankowi na wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego przeciwko osobie, która jest dłużnikiem banku z tytułu zabezpieczenia wierzytelności banku wynikającej z czynności bankowej i złożył stosowne oświadczenie o poddaniu się egzekucji. Niezasadny okazał się także zarzut o braku umocowania osób, które wystawiły przedmiotowy bankowy tytuł egzekucyjny, bowiem wynika wprost z ustalonego w sprawie stanu faktycznego.

Sąd zważył również, że bank dokonał czynności związanych z wystawieniem bankowego tytułu wykonawczego, zainicjowaniem sprawy o nadanie klauzuli wykonalności, jak również zainicjowania postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi przed utratą mocy obowiązującej art. 96 i 97 ustawy prawo bankowe, a zatem pozwana była uprawniona do wystawienia bankowych tytułów egzekucyjnych, albowiem przepisy te zostały uchylone przez ustawodawcę na mocy art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2015.1854), która weszła w życie w dniu 27 listopada 2015 r.

Pomiędzy stronami była również sporna wysokość roszczenia. Powód wskazywał, że bank nie przedstawił podstawy kwoty kapitału oraz nie przedstawił sposobu naliczania i okresu naliczania odsetek. Pozwany z kolei twierdził, że w bankowym tytule egzekucyjnym wskazał sposób wyliczenia odsetek umownych, poprzez wymienienie składowych kwot wraz ze sposobem ich wyliczenia. Sąd zgodził się z twierdzeniami pozwanej, który przedłożył szereg dokumentów dowodzących wysokości wierzytelności. Natomiast powód nie przedstawił żadnych wyliczeń na poparcie swoich twierdzeń, wskazując tylko ostateczny rachunek swoich wyliczeń, czego nie sposób zweryfikować. Tym samym Sąd uznał, że bank wiarygodnymi dokumentami wykazał wysokość należnej mu kwoty.

Odnosząc się do zarzutu powoda co do niemożności egzekwowania świadczenia (art. 840 § 1 pkt 2) k.p.c.) z uwagi na przedawnienie roszczenia Sąd uznał, że powód nie zdołał udowodnić swoich twierdzeń w tym zakresie. Sąd Okręgowy zaznaczył, że nie uwzględnił wniosku pełnomocnika powoda o zbadanie przedawnienia roszczenia przysługującemu pozwanemu przeciwko D. S. z urzędu.

Zarządzeniem z dnia 28 lutego 2019 r. Sąd wobec dołączenia do akt niniejszej sprawy akt postępowania egzekucyjnego Km 1044/13, zobowiązał pełnomocników stron do wskazania, z których dokumentów znajdujących się w tych aktach ma być przeprowadzony dowód i na jaką okoliczność. W odpowiedzi na powyższe pełnomocnik powoda wskazał, że wobec D. S. nie toczy się postępowanie egzekucyjne i w związku z tym wniósł o pominięcie przeprowadzenia dowodu z jakichkolwiek akt egzekucyjnych. Jednocześnie pełnomocnik powoda wniósł o zbadanie przez Sąd z urzędu w przedmiocie przedawnienia roszczenia stwierdzonego w kwestionowanym tytule wykonawczym.

Przepisy nakładające na Sąd obowiązek działania z urzędu w zakresie badania zarzutu przedawnienia roszczeń dochodzonych przeciwko konsumentom zostały wprowadzone na mocy ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 8 czerwca 2018 r.). Na mocy art. 5 ust 4 przedmiotowej ustawy roszczenia przedawnione przysługujące przeciwko konsumentowi, co do których do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie podniesiono zarzutu przedawnienia, podlegają z tym dniem skutkom przedawnienia określonym w ustawie zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Uwzględniając powyższe Sąd zauważył, iż wprawdzie przepisy nakładające na Sąd obowiązek działania z urzędu w zakresie badania zarzutu przedawnienia roszczeń dochodzonych przeciwko konsumentom znajdują zastosowanie w niniejszej sprawie, jednakże nie zwalnia to strony z inicjatywy dowodowej na podstawie art. 6 k.c. w zw. a art. 232 k.p.c. W przeciwnym wypadku takie działanie byłoby sprzeczne z zasadą kontrydiktoryjności procesu. Sąd stwierdził zatem, że z urzędu uwzględni przedawnienie roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi, jednakże w oparciu o zaprezentowany przez strony materiał dowodowy.

Powód wnosił o pominięcie dowodu z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy Km 1044/13, przy czym sam jednocześnie wskazywał, że organ egzekucyjny może wydać zaświadczenie o umorzeniu egzekucji z mocy prawa, a takiego nie przedstawił w toku niniejszej sprawy. Zaniechanie przez pełnomocnika powoda dowodzenia swoich twierdzeń było zatem celowe. W konsekwencji, w oparciu

o zgromadzony w aktach sprawy materiał Sąd nie mógł ustalić czy roszczenie przysługujące pozwanemu przeciwko D. S. przedawniło się. Powód nie dowiódł, że wierzyciel w toku postępowania egzekucyjnego nie zachował rocznego terminu na złożenie wniosku o przeprowadzenie egzekucji z nieruchomości należącej do D. S., co spowodowało umorzenie egzekucji wobec niego z mocy prawa i ewentualne przedawnienie roszczenia, uniemożliwiając również Sądowi na skutek zaniechania dowodzenia swoich twierdzeń ustalenia tych okoliczności z urzędu.

Niezależnie jednak od powyższego Sąd Okręgowy zauważył, że zarzut przedawnienia roszczenia został przez pełnomocnika powoda podniesiony w piśmie procesowym z dnia 31 października 2018 r., przy czym zarzut ten nie był podnoszony w pozwie. W konsekwencji należało również uznać, że zgłoszenie przedmiotowego zarzutu pozostaje w sprzeczności z treścią art. 843 § 3 k.p.c. W tej materii Sąd I instancji powołał się na pogląd Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 30 października 2018 r., sygn. akt I ACa 510/18, który stwierdził, że przepis artykułu 843 § 3 k.p.c. wprowadza bezwzględne ograniczenia czasowe w zakresie możliwości skutecznego przedstawienia przez stronę powodową zarzutów w sprawie

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego. Na jego podstawie zasadą jest, że w tego rodzaju sprawie rozpatrzeniu podlegają jedynie te zarzuty przeciwko prawu objętemu tytułem wykonawczym, które zostaną zgłoszone w pozwie. Zarzuty podniesione na dalszym etapie postępowania mogą stanowić podstawę żądania pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności tylko, o ile wykazane zostanie, że strona nie mogła ich zgłosić w pozwie. Chodzi tu przy tym tylko o takie zarzuty, które nie mogły być jej w wymiarze obiektywnym w chwili wniesienia pozwu znane, a stronie powodowej nie sposób postawić zarzutu niedołożenia należytej staranności przy ustaleniu podstawy faktycznej planowanego procesu. W pozostałych przypadkach późniejsze zgłaszanie nowych zarzutów przeciwko tytułowi wykonawczemu jest wyłączone - skoro uległy one prekluzji procesowej - i to niezależnie od ich wagi i znaczenia dla ustalenia obiektywnego stanu rzeczy. Związanie sądu granicami żądania obejmuje nie tylko związanie co do samej treści żądania, ale także co do uzasadniających je elementów motywacyjnych. W art. 321 § 1 k.p.c. jest bowiem mowa o żądaniu w rozumieniu art. 187 § 1 k.p.c., a w myśl tego unormowania obligatoryjną treść każdego pozwu stanowi dokładnie określone żądanie oraz przytoczenie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie. Innymi słowy, żądanie powództwa określa nie tylko jego przedmiot, lecz również jego podstawa faktyczna. Powód, będąc inicjatorem procesu, określa przedmiotową podstawę powództwa, zakreślającą faktyczne granice kognicji sądu w tej materii, które ulegają modyfikacji jedynie w takim zakresie, jaki wynika ze sposobu obrony przyjętego przez jego przeciwnika, przy czym modyfikacja ta nie może polegać na uczynieniu przedmiotem zainteresowania sądu okoliczności wykraczających poza fakty, w oparciu o które konstruowane jest roszczenie. Kontrydiktoryjny charakter procesu wyklucza przy tym, możliwość ingerencji sądu w określoną przez strony płaszczyznę faktyczną sporu, co oczywiście nie niweczy obowiązku

dokonania jej komplementarnej oceny prawnej, zgodnie z zasadą da mihi factum, dabo tibi ius (por. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 30 października 2018 r., sygn. akt I ACa 510/18, LEX nr 2668138).

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.c., obciążając nimi przegrywającego powoda, pozostawiając na mocy art. 108 § 1 k.p.c. szczegółowe wyliczenie tych kosztów referendarzowi sądowemu.

Z wydanym wyrokiem nie zgodził się powód, który zaskarżył orzeczenie w całości, wskazując na naruszenie:

- prawa materialnego, tj. art. 96 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. prawo bankowe w zw. z art. 97 ust. 1 w zw. z art. 5 ust. 1 i 2 w/w ustawy przez ich błędną wykładnię i w konsekwencji ustalenie, że bank miał prawo wystawić bankowy tytuł egzekucyjny przeciwko poręczycielowi cywilnemu, podczas, gdy redakcja tych przepisów wyłącza taką kwalifikację,

- prawa materialnego, tj. art. 118 k.c. w brzmieniu na dzień wniesienia pozwu, poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji brak uznania, że w dacie wniesienia pozwu roszczenie banku określone w bankowym tytule egzekucyjnym było przedawnione,

- przepisów postępowania, tj. art. 6 k.c., art. 232 k.p.c., art. 245 k.p.c. i art. 253 k.p.c., które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, polegające na uznaniu, iż pozwany udowodnił prawidłowość kwoty, na którą wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, podczas, gdy nie przedstawił żadnych dokumentów księgowych, potwierdzających wyliczenia, a powód wykazał, że kwoty ujęte w bankowym tytule egzekucyjnym były błędne.

Wskazując na powyższe zarzuty powód wnosił o zmianę wyroku i oddalenie powództwa w całości z zasądzeniem kosztów procesu za obie instancje.

Strona pozwana wniosła o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja wywiedziona przez powoda jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

Nietrafny jest zarzut naruszenia przepisu art. 96 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. prawo bankowe w zw. z art. 97 ust. 1 w zw. z art. 5 ust. 1 i 2 w/w ustawy, ponieważ w dacie wystawiania przez bank bankowego tytułu egzekucyjnego przepis zezwalał na wystawienie tytułu przeciwko osobie, która jest dłużnikiem banku z tytułu zabezpieczenia wiarygodności banku wynikającej z czynności bankowej. Poręczenie dokonane przez D. S. nie było niczym innym jak formą zabezpieczenia umowy kredytu udzielanego spółce (...) sp. z o.o. Sytuacja D. S. dotyczy dokładnie takiej sytuacji, jaką opisuje hipoteza przepisu art. 97 ust. 1 ustawy prawo bankowe. Ponadto Sąd Apelacyjny przychylił się do stanowiska zaprezentowanego przez Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 20 kwietnia 2016 r. V CSK 467/15, że bankowy tytuł egzekucyjny może być wystawiony przeciwko poręczycielowi cywilnemu umowy zawartej z bankiem. Powód złożył też oświadczenie o poddaniu się egzekucji w takim trybie, zatem obejmował świadomością fakt, że może być przeciwko niemu jako poręczycielowi wystawiony bankowy tytuł egzekucyjny.

Nietrafny jest również zarzut naruszenia przepisu art. 118 k.c. Sąd Apelacyjny wskazuje, że *lex specialis* do tego przepisu, a do tego o charakterze bezwzględnie obowiązującym jest art. 843 § 3 k.p.c., który stanowi, że w pozwie powód powinien przytoczyć wszystkie zarzuty, jakie mógł w tym czasie zgłosić, pod rygorem utraty prawa korzystania z nich w dalszym postępowaniu. W pozwie taki zarzut nie został podniesiony, pomimo tego, że powód był reprezentowany i przez organizację społeczną, działającą w jego imieniu i przez profesjonalnego pełnomocnika, zatem niejako podwójnie profesjonalnie. Zarzut przedawnienia pojawił się dopiero w piśmie z dnia 31 października 2018 r., zatem jest to zarzut spóźniony i Sąd ma obowiązek go pominąć. Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 30 października 2018 r. (I ACa 510/18) wskazał, że „artykuł 843 § 3 k.p.c. wprowadza bezwzględne ograniczenia czasowe w zakresie możliwości skutecznego przedstawienia przez stronę powodową zarzutów w sprawie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego. Na jego podstawie zasadą jest, że w tego rodzaju sprawie rozpatrzeniu podlegają

jedynie te zarzuty przeciwko prawu objętemu tytułem wykonawczym, które zostaną zgłoszone w pozwie.” Podobnie Sąd Apelacyjny

w Białymstoku w wyroku z dnia 14 września 2018 r. (I ACa 361/2018), czy w Łodzi – wyrok z dnia 20 grudnia 2017 r. (I ACa 560/17) i z dnia 14 września 2016 r. (I ACa 290/16). W tej drugiej sprawie Sąd Apelacyjny w Łodzi podkreślił, że z prekluzji

„z art. 843 § 3 k.p.c. płynie nakaz dokładnego określenia żądania z przytoczeniem okoliczności faktycznych uzasadniających to żądanie. Nałożony obowiązek wyczerpującego przytoczenia w pozwie zarzutów ma charakter bezwzględny. Uchybienie temu obowiązkowi powoduje pozbawienie prawa zgłaszania tych zarzutów w dalszym toku postępowania. Po stronie zaś sądu rozpoznającego sprawę rodzi obowiązek pominięcia spóźnionych zarzutów jako sprekludowanych. Traktuje je się tak jakby nie zostały w ogóle zgłoszone.”

Również doktryna (Tadeusz Żyźnowski –komentarz do art. 843 k.p.c. stan na 21 listopada 2013 r., LEX) podkreśla, że „nałożone w art. 843 § 3 zobowiązanie wzmacnia elementy kontradiktoryjności procesu w sposób umożliwiający skupienie

i przedstawienie wszystkich zarzutów oraz zapewnia realizację obowiązków procesowych przez pozwanego.” I fakt, że obowiązek ten ma charakter bezwzględny, a uchybienie powoduje pozbawienie prawa zgłaszania innych zarzutów niż określone w pozwie w dalszym toku postępowania. Sąd ma traktować je, jakby nie zostały

w ogóle zgłoszone (np. wyrok SN z dnia 12 marca 1998 r., I CKN 522/97, OSNC 1998, nr 11, poz. 176). Nie ma też wątpliwości, że w przepisie art. 843 § 3 k.p.c. chodzi zarówno o zarzuty procesowe, jaki materialnoprawne. Sądy powszechne

i Sąd Najwyższy uznawały za sprekludowane zarzuty: przedawnienia, potrącenia, czy przejścia wierzytelności na inny podmiot.

Ponadto Sąd Apelacyjny zgadza się również ze stanowiskiem Sądu Okręgowego w Warszawie, że nawet, gdyby przyjąć, że zarzut nie jest sprekludowany, to i tak jest on niewykazany. Zgodnie przyjmuje się w doktrynie, że treść przepisu art. 843 § 3 pozwala na przyjęcie, że wprowadzone w nim ograniczenie dotyczy wyłącznie zarzutów. Nie odnosi się do środków dowodowych, które mogą być zgłaszane w czasie właściwym (art. 217 k.p.c.). Tymczasem powód nie wykazał, że doszło do umorzenia postępowania egzekucyjnego KM 1044/13 względem niego – na rozprawie w dniu 14 czerwca 2019 r. powód przedłożył zaświadczenie, z którego wynika, że komornik nadal prowadzi przeciwko niemu postępowanie, czyli że nie może być mowy o przedawnieniu, bo pozwany przerwał bieg poprzez wniosek o klauzulę na bankowy tytuł egzekucyjny, następnie przez wniosek o wszczęcie egzekucji.

W ocenie sądu odwoławczego błędny jest również zarzut dotyczący nieprawidłowości w przedstawieniu kwoty wymienionej w bankowym tytule egzekucyjnym. Rzadko kiedy dokumenty te są tak szczegółowe jak wystawiony w niniejszej sprawie, gdzie wysokość należności jest oczywista do sprawdzenia. Po pierwsze dłużnik w ugodzie potwierdził wysokość należnej i wymagalnej do zapłaty kwoty, a z umowy wynikały wysokości odsetek i okres, za który są one należne od poszczególnych kwot składowych. Inne dokumenty potwierdzają kwotę dochodzoną na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego. Ponadto istnieją też nieobalane przez dłużnika dokumenty urzędowe, które wskazują na wysokość należności – np. postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności czy dowody w postaci dokumentów

z akt egzekucyjnych, gdzie organy potwierdziły stanowisko banku co do prawidłowości wyliczenia m.in. kapitału i odsetek, w tym odsetek karnych. W ocenie Sądu Apelacyjnego, skoro powód twierdzi, że jest inaczej, to zgodnie z art. 6 k.c. on winien wykazać swoje twierdzenia, natomiast wyliczenia powoda odnośnie odsetek nie są niczym poparte.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny oddalił apelację jako bezpodstawną na podstawie przepisu art. 385 k.p.c., a konsekwencją rozstrzygnięcia jest orzeczenia o kosztach postępowania i obciążenie nimi przegrywającego powoda. Na zasądzoną kwotę złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika zawodowego ustalone w minimalnej stawce – tj. 8.100 zł przy tak ustalonej wartości przedmiotu zaskarżenia, wynikające z aktualnego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości.

Anna Strączyńska Beata Kozłowska Roman Dżiczek